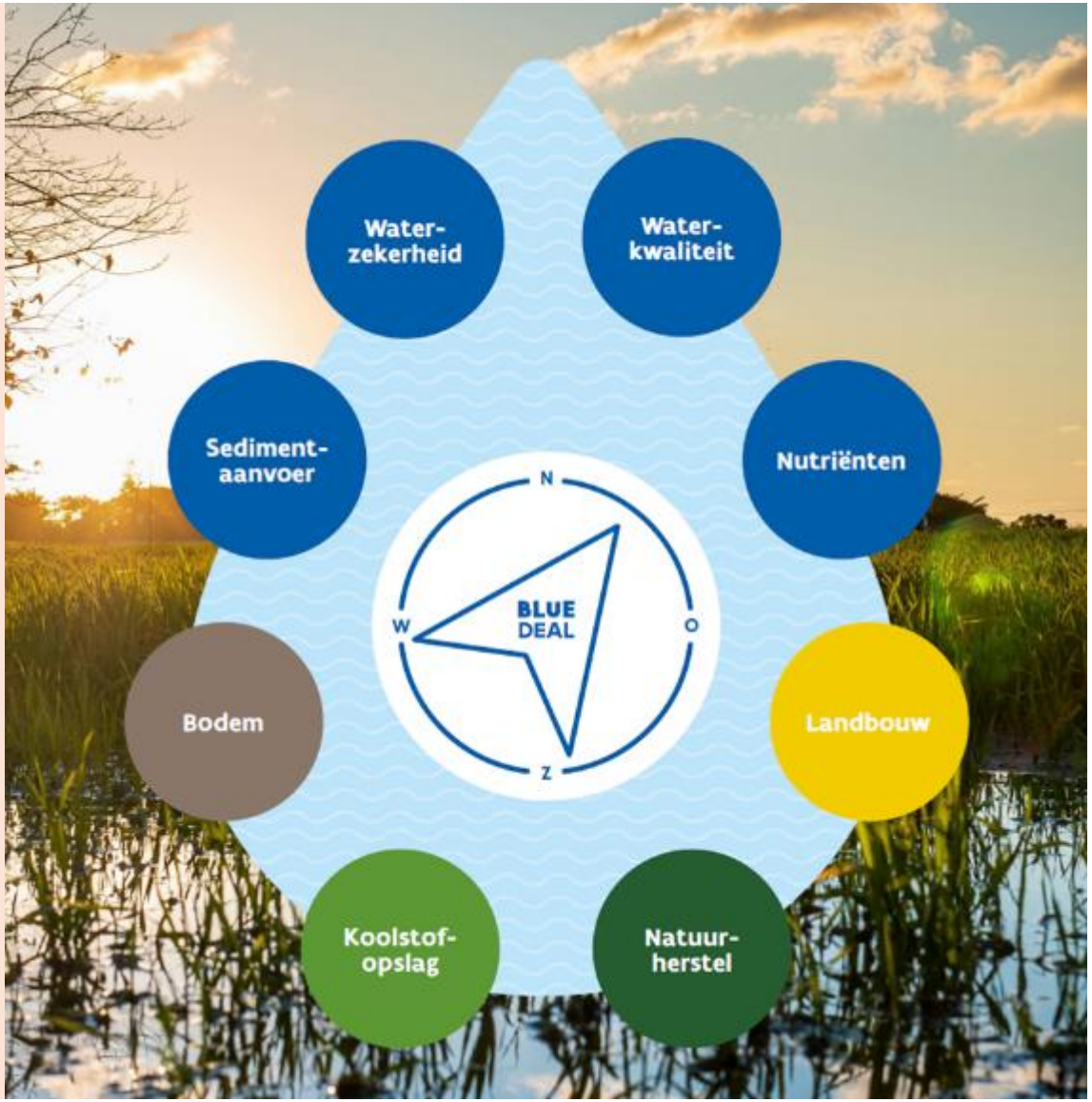
Anders omgaan met land & water in het afstroomgebied van de Melsterbeek

land-en-water.be Melsterbeek

Karel Vandaele

Initiatiefnemer: **Interbestuurlijke samenwerking Land & Water**

Voorgeschiedenis : Interbestuurlijke samenwerking land & water (sedert 2002).

Partners : Watering van sint-Truiden, Gemeentebesturen Gingelom/Nieuwerkerken/Geetbets, stadsbesturen sint-Truiden & Herk-de-stad, Fluvius, Pcfruit, Boerenbond, Landbouwcommissie Haspengouw, provincie Limburg, provincie Vlaams-Brabant, Aquafin, Erfgoed (IOED), Natuurpunt Oost-Brabant, Natuurpunt Aulenteer, Regionaal landschap Haspengouw en Voeren, Regionaal landschap Zuid-Hageland, Landelijk Vlaanderen

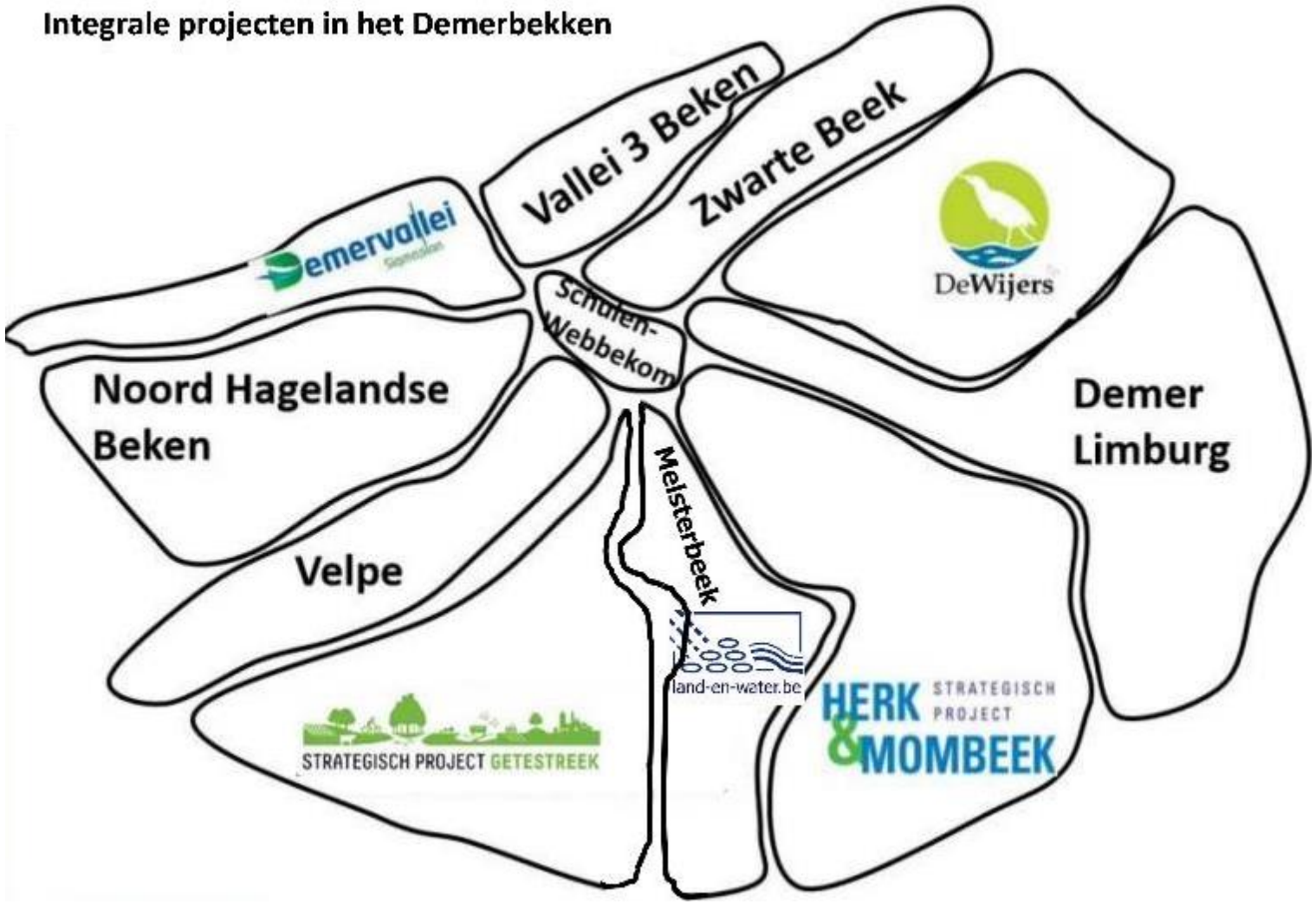
Gekozen gebiedsregisseur : **Dr. Karel Vandaele (Watering van Sint-Truiden)**

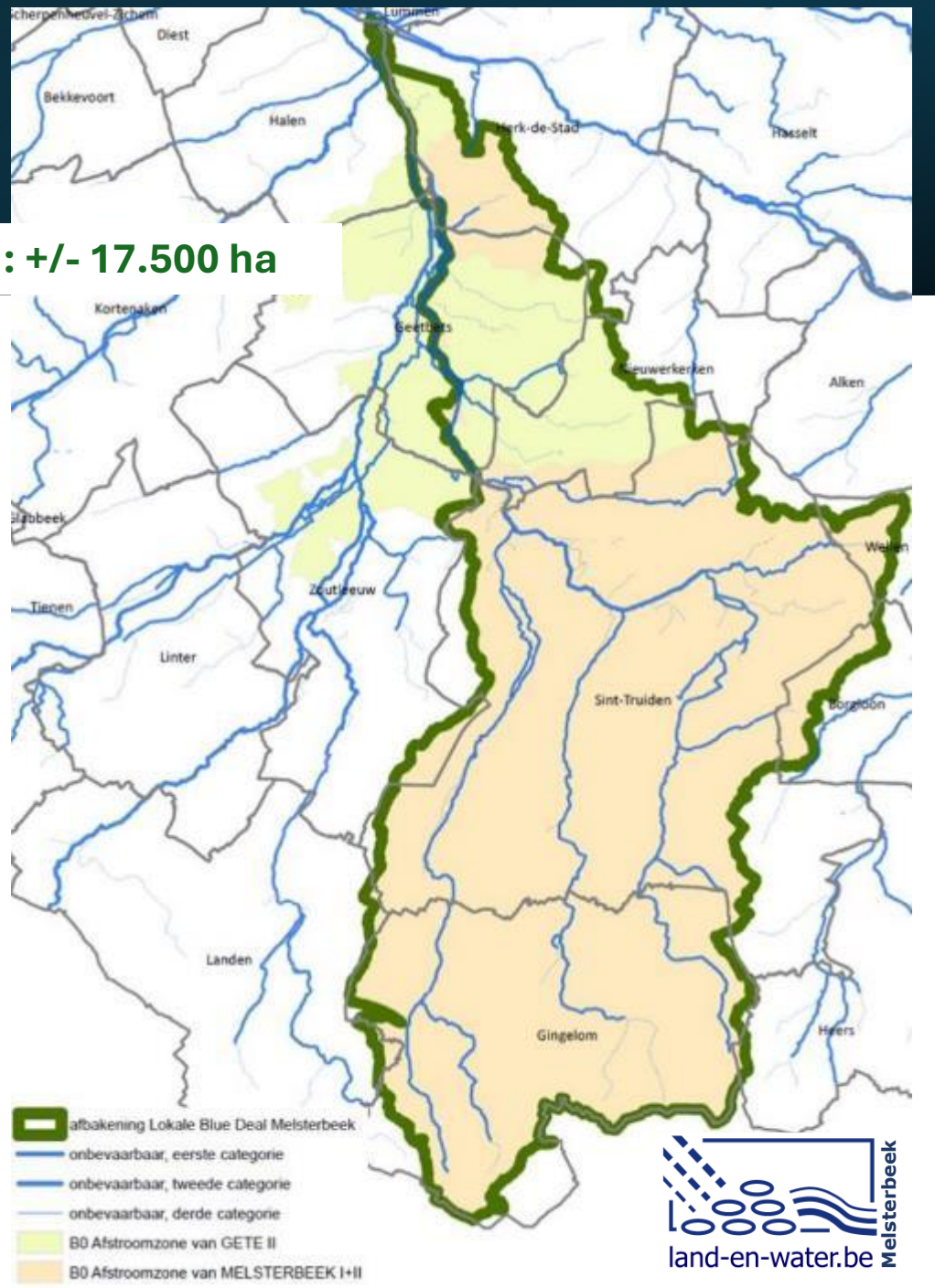
Gekozen instapniveau **: kandidaat-koploper**

land-en-water.be Melsterbeek

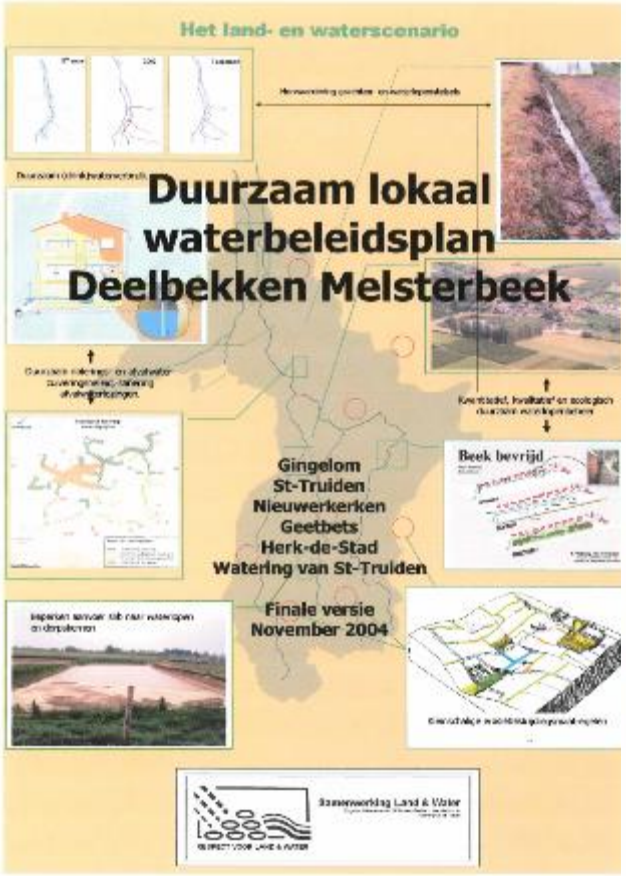
Afbakening

Oppervlakte : +/- 17.500 ha

Het denkwerk is achter de rug !

Droogte Innovatie Fonds-project:
'Sponsactieplan voor de fruitteelt'

De weersomstandigheden worden steeds extremer en worden vooral gekenmerkt door langen
perioden van droogte of regen. In het kader hiervan wil pcfruit dan ook zoeken naar concret
oplossingen voor de fruittelers. De stad Herk-de-Stad nam contact op met pcfruit om samen t
bekijken hoe de maatregelen voor de fruitteeltsector beschreven in het hemelwater- en droogtepla
ook effectief verwezenlijkt kunnen worden. In dit Droogte Innovatie Fonds-project zetten we in op d
implementatie van verschillende maatregelen op minstens 20 ha fruitteeltareaal in Herk-de-Stad. He
betreft voornamelijk de implementatie van maatregelen om meer water te laten infiltreren en vast t
houden in de bodem door de aanleg van peilgestuurde drainage en stuwtjes, en om compactie in d
rijsporen op te heffen. Verder wordt er ingezet op efficiënt watergebruik via slimme irrigatie, en word
er advies gegeven rond het potentieel van alternatieve waterbronnen en de aanleg van klein
landschapselementen (KLE's) zoals hagen en houtkanten.

1. **Implementatie van peilgestuurde drainage en stuwtjes**
   Door de aanleg van peilgestuurde drainage en stuwtjes kan er meer water infiltreren, waardoo
   ook de bodemvochtvoorziening voor het gewas verbetert.

2. **Opheffen van compactie in de rijsporen**
   Door de inzet van een rotoreg met verhoogde rijpaden en zijdelingse scheiden word
   compactie in de rijsporen geremedieerd, waardoor er meer water kan infiltreren.

3. **Efficiënt irrigeren o.b.v. bodemvochtsensoren (slimme irrigatie)**
   Door telers te adviseren over slimme irrigatie o.b.v. bodemvochtspanningsensoren, kunnen z
   de irrigatie aansturen o.b.v. drempelwaarden voor bodemvochtspanning in plaats van op he
   gevoel. Op die manier wordt er efficiënter geïrrigeerd waardoor er water bespaard kan worden

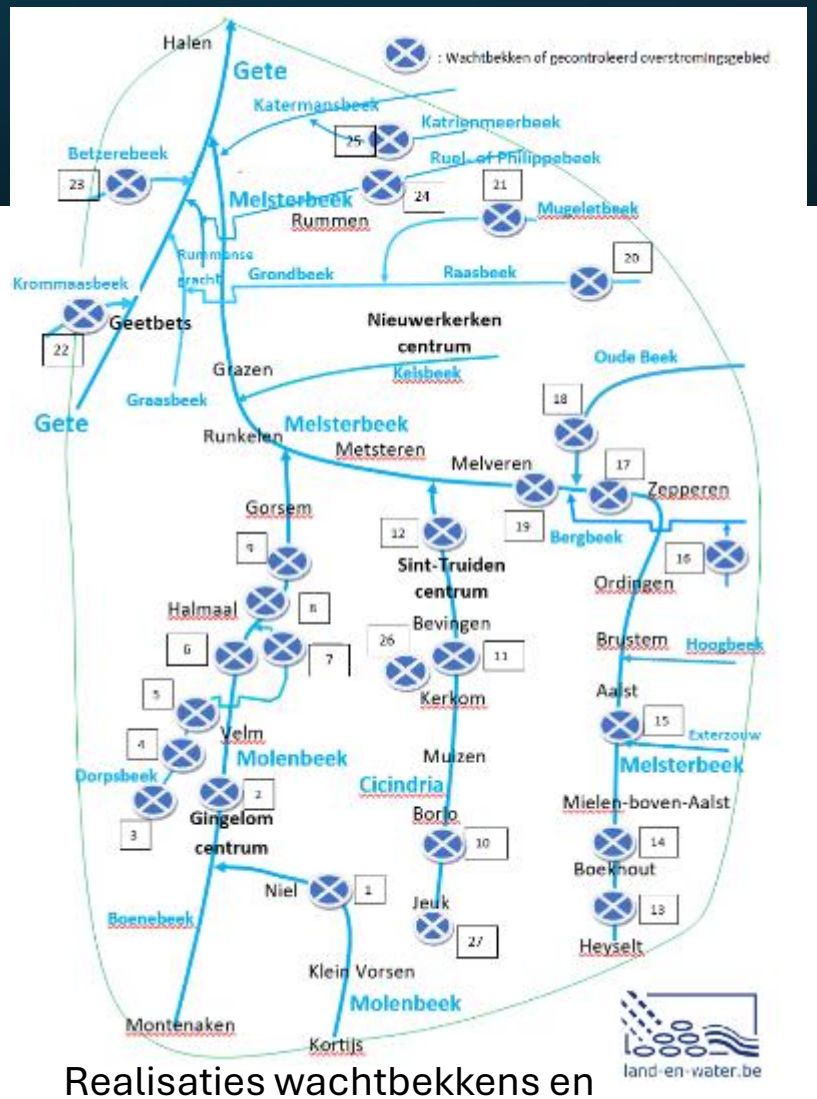
4. **Advies geven aan telers rond het potentieel van alternatieve waterbronnen en over d
   aanleg van KLE's.**
   De telers die reeds aan de slag gaan met andere maatregelen i.k.v. het project worden oo
   geïnformeerd en geadviseerd omtrent het gebruik van alternatieve bronnen voor grondwate
   voor irrigatie, en over de aanleg van KLE's. KLE's kunnen naast een biodiversiteitsfunctie
   immers ook een sponsfunctie hebben.

pcfruit
PROEFCENTRUM FRUITTEELT VZW

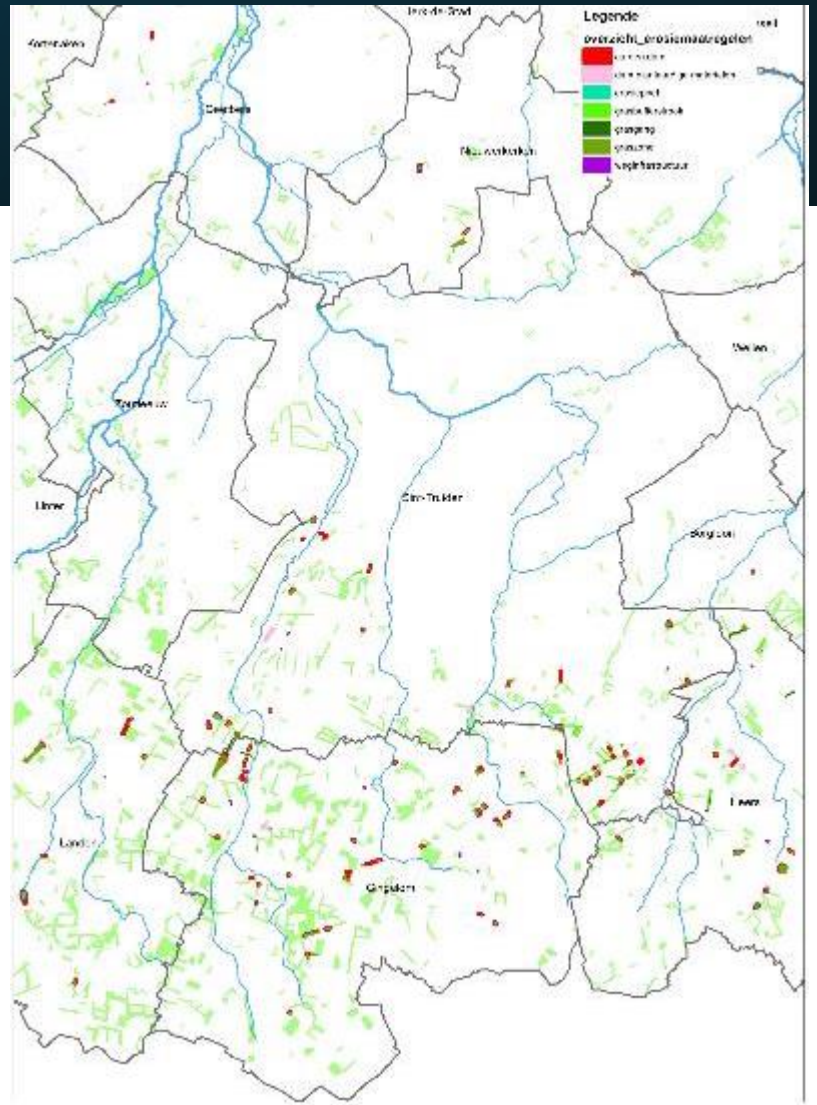
provincie Limburg

land-en-water.be Melsterbeek

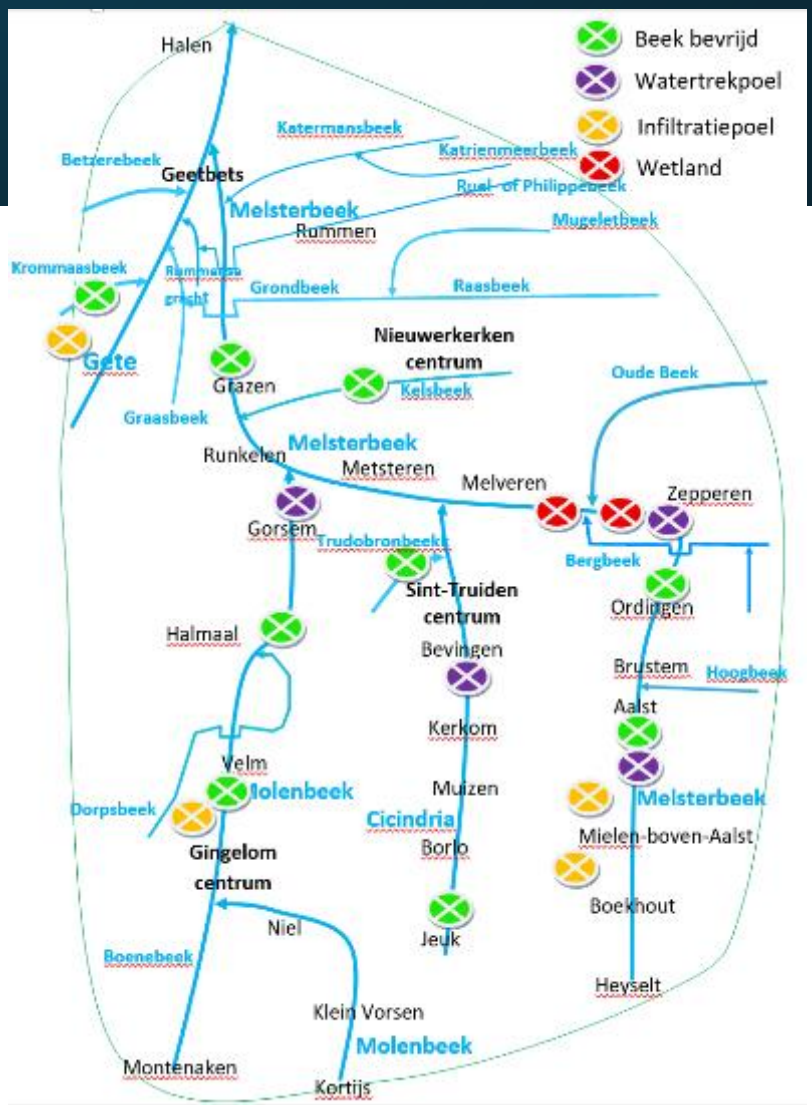
Wij zijn denkers maar bovenal **doeners** !

Realisaties wachtbekkens en gecontroleerde overstromingszones

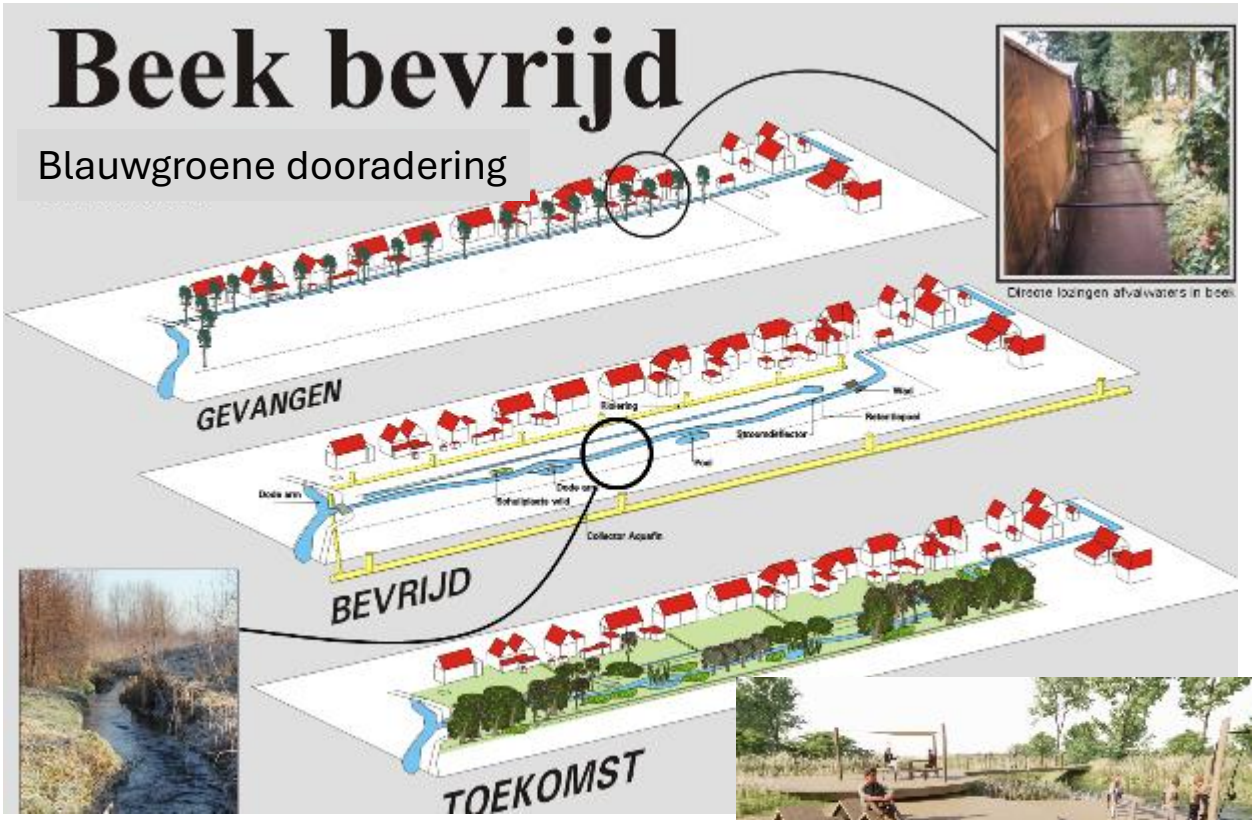
Realisaties erosiebestrijdende maatregelen

Realisaties ‘ blauwgroene’ maatregelen

Wat willen we nog doen (1) ?

Wat willen we nog doen (2)?

land-en-water.be Melsterbeek

‘Neveneffecten’ van anders omgaan met land & water

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste neveneffecten en hun omvang. De omvang en significantie van het neveneffect wordt voorgesteld door de grootte van de letters.

Zuiveren van oppervlaktewater

Minder brandweerinterventies

Toeristische troeven

Bewustwording waterproble-matiek bij inwoners

Meer biodiversiteit

Bescherming waardevolle elementen in het landschap

Educatieve troeven

Voorbeeldfunctie

Verminderen broeikaseffect

Bescherming archeologisch erfgoed

Betere werking riolering en zuiveringsstations

Minder baggeren en ruimen

Verbetering bodemkwaliteit

Vermeden eutrofiëring Noordzee

Meer zachte recreatiemogelijkheden

Minder onderhoudswerken aan grachten en beken

Ecosysteemdiensten in het bekken van de Melsterbeek

Om de modder- en waterloverlast in de dorpskernen rond de Melsterbeek in Zuid-Limburg tegen te gaan, legde de Watering van Sint-Truiden in het akkergebied een groen netwerk van grasstroken en bufferbekkens aan.

Anders omgaan met land en water zorgt voor:

- betere waterkwaliteit
- aantrekkelijker landschap en betere kansen voor typische soorten van het landbouwgebied
- minder schade aan woningen
- minder brandweerinterventies
- minder baggeren en ruimen
- minder onderhoudswerken aan beken en grachten
- betere werking van riolering en zuiveringsstations

Agentschap voor Natuur en Bos · inbo · lne. Departement Leefmilieu, Natuur en Energie · VIA Vlaanderen In Actie Pact 2020

Anders omgaan met land en water, een boodschap voor iedereen

We weten **wat** we moeten doen, **waar** we het moeten doen én **wie** het moet doen.
Wij gaan daarom in de lokale blue deal het verschil maken op het terrein door de **rechtstreekse belanghebbenden** (inwoners, eigenaars, landbouwers, bedrijfsleiders,.....) te **overtuigen,** want zonder hun medewerking lukt het niet.
Mensen overtuig je meestal niet in een vergadering, maar tijdens **individuele gesprekken** op de locatie waar het probleem zich stelt.
De voorbije decennia hebben wij **plannen opgemaakt** én ze ook grotendeels **uitgevoerd**, waarbij alle stakeholders hun zeg hadden. M.a.w. we hebben reeds jaren een **coalitie avant-la-lettre** en deze aanpak rendeert !
Deze aanpak willen we dan ook in de lokale blue deal “land- en watercoalitie Melsterbeek” **verder zetten** want **elke druppel telt !**